

Hvordan sjekke rettferdig grønn omstilling i en bærekraftsrapport

Du kan sjekke bærekraftsrapportene manuelt eller ved bruk av kunstig intelligens (KI). Her får du en veiledning på begge metodene.

Slik gjør du det manuelt – kapittel for kapittel

Manuelt

1. Sjekk innholdsfortegnelsen først

Noter hvilke kapitler som trolig inneholder informasjon om:

strategi, mål, ledelsesforankring

HMS, arbeidsmiljø og kompetanse

klimaarbeid og miljø

samfunnsansvar eller leverandørkjeder

mennesker og organisasjon

👉 Tips: De mest relevante kapitlene er ofte:

«Om virksomheten»

«Bærekraftstrategi»

«Arbeidsmiljø og involvering»

«Kompetanse og opplæring»

«HMS, sikkerhet og risiko»

«Mennesker, arbeidsforhold og menneskerettigheter»

2. Let etter tre hovedområder i teksten

A) Rett til informasjon

Se etter:

hvordan bedriften informerer ansatte

hvordan de kommuniserer om klima, teknologi og omstilling

referanser til intern kommunikasjon, møter, nyhetsbrev, intranett

👉 Tips: Sjekk typiske steder:

Strategi-kapitler

HR-kapitler

Risikostyring

Endringsledelse

B) Rett til medbestemmelse

Let etter beskrivelser av:

hvordan tillitsvalgte involveres

dialog, samhandling eller partssamarbeid

drøftinger, medvirkning, samarbeidsorganer

hvordan beslutninger om tiltak tas

👉 Tips: Typiske steder i rapporten:

Arbeidsmiljø

Organisasjonsutvikling

Interessentdialog

Governance / styring

C) Rett til etter- og videreutdanning

Sjekk om virksomheten skriver om:

kompetanseheving og kurs

opplæring i nye teknologier

fremtidige kompetansebehov

tiltak for ansatte i omstilling

👉 Tips: Typiske steder:

HMS-kapittelet

HR og læringskapitler

«People & Culture»

Teknologi og innovasjon

3. Marker hva du finner

Bruk en enkel markering på utskrift, PDF eller notat:

Grønn (Ja): Tydelige tiltak, rutiner eller eksempler

Gul (Delvis): Nevnt, men uklart gjennomført

Orange (Uklart): Svært lite dokumentert

Rød (Nei): Ikke omtalt

Dette gjør det enkelt å vise hvor virksomheten står og hvor hullene er.

KI vurdering av rapporten

Tillitsvalgte kan bruke Copilot eller andre AI-verktøy (uten å dele taushetsbelagt info) til å få raskere oversikt.

1. Last opp PDF-en i Copilot

Bruk gjerne følgende prompt:

****«Les denne bærekraftsrapporten. Finn alt som handler om:**

1) informasjon til ansatte, 2) medbestemmelse og involvering av tillitsvalgte,

og 3) kompetanse, opplæring eller kompetansebehov. Lag en oppsummering og si hvilke kapitler dette finnes i.»**

 KI vil da:

trekke ut relevante avsnitt

fortelle hvilke kapitler det står i

gi en oppsummering du kan bruke direkte

2. Be KI klassifisere funnene

Bruk denne prompten:

«Sorter funnene i kategoriene Ja, Delvis, Uklart og Nei – basert på hvordan Veiskille definerer kriteriene. Forklar hvorfor.»

Da får du en grafisk og strukturert vurdering som gjør det enkelt å se vurderingene.

3. Be KI lage sitater direkte fra rapporten

For å dokumentere funnene:

«Gi meg direkte sitater fra rapporten som viser hvordan virksomheten jobber med medbestemmelse og kompetanseheving.»

 KI vil da gi deg noen sitater du kan bruke i møte med arbeidsgiver.

4. Be KI peke på mangler

Spør KI:

«Hvilke deler av rett til informasjon, medbestemmelse eller kompetanse mangler i rapporten?»

 KI gir da en gap-analyse.

Husk at KI baserer seg på tilgjengelig informasjon og kan vektlegge informasjonen feil. Det er derfor svært viktig at du dobbeltsjekker vurderingene og påstandene.

Et eksempel på feil kan være at KI scorer dårlig på en bærekraftsrapport på opplæring. Så viser det seg at firma har en egen opplæringsplan som det bare henvises til i bærekraftsrapporten. Vi må derfor alltid ta en ekstra vurdering på funnene når vi bruker KI.